

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 51/07

18 lipca 2007 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-119/05

Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato / Lucchini SpA

PRAWO WSPÓLNOTOWE STOI NA PRZESZKODZIE STOSOWANIU ZASADY POWAGI RZECZY OSĄDZONEJ W PRZYPADKU, GDY JEJ STOSOWANIE UNIEMOŻLIWIA ODZYSKANIE POMOCY PAŃSTWA PRZYZNANEJ Z NARUSZENIEM PRAWA WSPÓLNOTOWEGO

Sądy krajowe zobowiązane są zapewnić pełną skuteczność przepisów prawa wspólnotowego

W 1985 r. spółka Lucchini wystąpiła o przyznanie pomocy na podstawie włoskiej ustawy w sprawie nadzwyczajnych środków dla Mezzogiorno¹. Wniosek ten został zgłoszony Komisji, lecz w 1988 r. właściwe władze krajowe – ciągle oczekując na decyzję – przyznały tymczasowo część pomocy w postaci dotacji w wysokości 382,5 mln ITL.

W 1990 r. Komisja uznała, że całość wnioskowanej pomocy jest niezgodna ze wspólnym rynkiem. Lucchini nie zaskarżyła decyzji Komisji, wniosła natomiast sprawę przeciwko władzom włoskim do sądów cywilnych, które – nie odwołując się do mających zastosowanie przepisów prawa wspólnotowego, ani też do decyzji Komisji – uznały w wyrokach z 1991 r. i z 1994 r. jej roszczenie o wypłatę pełnej kwoty pomocy, o którą początkowo się ubiegała.

W związku z tym, że drugi wyrok nie został zaskarżony, uprawomocnił się on w dniu 28 lutego 1995 r. W 1996 r. Lucchini uzyskała najpierw nakaz zapłaty przeciwko Ministerstwu Przemysłu, a następnie, w związku z jego niewykonaniem, uzyskała ona zajęcie samochodów służbowych. W konsekwencji przyznano Lucchini – na podstawie dekretu ministerialnego – pomoc w formie kapitału w wysokości 765 mln ITL oraz pomoc w postaci dopłaty do oprocentowania w wysokości 367 mln ITL.

Po wydaniu przez Komisję opinii, w której stwierdziła ona, że wypłacając pomoc uznaną już za niezgodną ze wspólnym rynkiem właściwe władze naruszyły prawo wspólnotowe, i wezwała je do odzyskania pomocy, Ministerstwo Przemysłu uchyliło dekret w sprawie przyznania pomocy i nakazało Lucchini zwrot kwoty 1 132 mln ITL.

W 1999 r. Tribunale Amministrativo del Lazio – na podstawie skargi Lucchini – uznał, że ze względu na roszczenie o przyznanie pomocy stwierdzone prawomocnym wyrokiem (art. 2909

¹ Ustawa nr 183 z dnia 2 maja 1976 r. (GURI nr 121 z dnia 8 maja 1976 r.)

kodeksu cywilnego) administracja publiczna nie mogła uchylić swojego własnego aktu. Następnie Consiglio di Stato, do którego ministerstwo wniosło odwołanie, stwierdziwszy istnienie konfliktu między wyrokiem z 1994 r. a decyzją Komisji z 1990 r., wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z pytaniem, czy prawo wspólnotowe stoi na przeszkodzie stosowaniu przepisu prawa krajowego wprowadzającego zasadę powagi rzeczy osądzonej, w przypadku, gdy uniemożliwia on odzyskanie pomocy państwa przyznanej z naruszeniem prawa wspólnotowego, której niezgodność ze wspólnym rynkiem została stwierdzona w ostatecznej decyzji Komisji.

Trybunał przypomniał najpierw, że sądy krajowe mogą być zmuszone do zbadania ważności aktów wspólnotowych, aczkolwiek sądy te nie są właściwe, aby samodzielnie stwierdzić nieważność tych aktów. Taką kompetencję mają sądy wspólnotowe, a wspomniane akty stają się ostateczne wówczas, gdy nie zostaną prawidłowo zaskarżone przez ich adresatów. Beneficjent pomocy państwa będącej przedmiotem negatywnej decyzji Komisji nie może kwestionować przed sądami krajowymi zgodności tej decyzji z prawem, wnosząc skargę przeciwko krajowym środkom wykonawczym do tej decyzji.

Następnie Trybunał stwierdził, że ani Tribunale civile e penale (w 1991 r.), ani Corte d'appello di Roma (w 1994 r.) nie były właściwe do orzekania w przedmiocie zgodności pomocy państwa, o którą zwróciła się Lucchini, ze wspólnym rynkiem, i że żaden ze wspomnianych sądów nie mógł stwierdzić nieważności decyzji Komisji z 1990 r.

Trybunał przypomniał wreszcie, że zdaniem sądu krajowego art. 2909 włoskiego kodeksu cywilnego może sprzeciwiać się ponownemu podniesieniu, w ramach kolejnego sporu, zarzutów, co do których zapadło już wyraźne rozstrzygnięcie, ale również poruszeniu kwestii, które można było podnieść w ramach wcześniejszego sporu, czego jednak nie uczyniono. Taka wykładnia wspomnianego przepisu może skutkować tym, że decyzja sądu krajowego wywoła skutki prawne, które wykraczają poza granice właściwości tego sądu określone w prawie wspólnotowym. Tego rodzaju wykładnia zasady powagi rzeczy osądzonej uniemożliwiłaby stosowanie prawa wspólnotowego, jako że nie pozwoliłaby na odzyskanie pomocy państwa przyznanej z naruszeniem prawa wspólnotowego.

Z utrwalonego orzecznictwa wspólnotowego, a tym samym z zasady pierwszeństwa prawa wspólnotowego wynika, że **sąd krajowy zobowiązany jest zapewnić pełną skuteczność przepisów prawa wspólnotowego** i – w razie konieczności – **nie stosować**, z mocy własnych uprawnień, **wszelkich, sprzecznych z nimi przepisów krajowych**.

W konsekwencji, nie należy stosować art. 2909 włoskiego kodeksu cywilnego (zasada powagi rzeczy osądzonej) w przypadku, gdy jego stosowanie uniemożliwia odzyskanie pomocy państwa przyznanej z naruszeniem prawa wspólnotowego, której niezgodność ze wspólnym rynkiem została stwierdzona w ostatecznej decyzji Komisji.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : FR CS DE EN HU IT PL RO SK SL

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-119/05>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z
Ireneuszem Kolowcą

Tel. (00352) 4303 2793 Faks (00352) 4303 2053